

Bác sĩ Nguyễn Tiến Cảnh, MD

Hàng năm cứ vào ngày 25 tháng 12 là chúng ta mừng Lễ Giáng Sinh, ngày Chúa Giêsu ra đời, nhưng ít ai để ý thực mà Chúa có thể sinh ra vào ngày này không hay lễ này có thể bao gì.

Kinh Thánh không thấy có chỗ nào nói đến các môn đệ của Chúa Giêsu mừng Sinh nhật của Chúa. Vậy thì ngày lễ này ở đâu mà ra, và Kinh Thánh có để ngụ ý hoặc chấp nhận ngày lễ này không? Nghe câu hỏi này và ý nghĩa gì khi mà mục đích của chúng ta là vinh danh mừng Chúa ra đời và đem các gia đình lại gần với nhau, chúc cho nhau được bình an và để tất cả có hòa bình, dân tộc yêu thương.

Diễn viên hài hước nổi tiếng của Hoa Kỳ Drew Carey trong một cuộc phỏng vấn do Talk Show The View trên truyền hình tin đã làm cho khán thính giả ngạc nhiên khi ông khuyên mọi người phải nói sự thật về nhân vật Ông Già Noel/Santa Claus.

- “Tôi nghĩ rằng - ông nói - cha mẹ và người lớn không nên nói cho trẻ nít là có ông già Noel / Santa Claus thực sự. Đây quả là việc nói dối đầu tiên mà quý vị đã nói với con cháu quý vị.” Ông khuyên mọi người hãy nói thật cho chúng biết là “ông già Noel chỉ là nhân vật chúng ta tạo ra để có cái mừng mùa lễ hội mà thôi”.

- “Khi chúng lên 5 tuổi - ông nói thêm - chúng sẽ nhận ra là cha mẹ chúng đã nói láo với chúng suốt cả đời chúng.”

Trước đó trong cùng một năm, đài truyền hình The Arts & Entertainment đã đưa ra một chương trình về Lễ Giáng Sinh gọi là Christmas Unwrapped: The History of Christmas. Người trình diễn đã nêu câu hỏi:

- “Trên khắp thế giới người ta mừng lễ Chúa Kitô ra đời vào ngày 25 tháng 12, nhưng tại sao Chúa Giáng Sinh lại đi đôi với việc tặng quà, và Chúa có thể sống giáng trần vào ngày tháng đó hay không? Cây Giáng Sinh / Christmas Tree ở đâu mà ra?”

Ngay cả giòng lịch sử để tìm hiểu nguồn gốc các ngày lễ nghi truyền thống của Tây Phương, thì thấy rằng Lễ Giáng Sinh có nguồn gốc từ những ngày lễ hội của dân ngoại là lễ mừng thiên Saturn của người La Mã được phổ biến từ năm 217 BC. Khi đi du học ăn mừng vào dịp Đông Chí, từ ngày 17 đến 23 tháng 12.

Như vậy cả ông già Noel/Santa Claus lẫn Lễ Giáng Sinh thực ra chúng có ý nghĩa gì được biết. Santa Claus chỉ là nhân vật giả tưởng và Lễ Giáng Sinh cùng với những trang trí của nó là do những ngày lễ hội của dân ngoại La Mã mà ra.

Phải chăng đó chỉ là những tập tục truyền thống của xã hội chúng ta thì chúng ta có thể nhìn thấy được? Nếu chúng ta tham dự những lễ hội đó thì có lợi ích gì không?

Lễ Thiên Mục Tử

Nói là Lễ Giáng Sinh có từ trước khi Chúa Giêsu sinh ra thì có vẻ kỳ lạ và vô lý. Những Lễ Giáng Sinh /Christmas quả thực là có liên hệ đến thời điểm của Chúa Giêsu Kitô rất nhiều.

Những chi tiết mừng Lễ Giáng Sinh đều có vết tích của thời kỳ Ai Cập, Babylon và La Mã. Số ki-ri-nà này thực ra cũng chúng làm nên những gì danh chúa Giêsu, nhưng nó được thành nghi vấn về sự hiểu biết và khôn ngoan của những người mà, từ cả ngàn năm rồi, vẫn còn cho rằng cái ngày lễ hội của dân ngoại là vĩnh cửu và đang được lan truyền trên khắp thế giới là ngày Lễ Chúa Giáng Sinh.

Giáo Hội sơ khai chúng cũng rất ngạc nhiên khi thấy những tập tục của xã hội chúng ta ngày nay đem nhập vào Lễ Giáng Sinh mừng ngày Chúa ra đời. Việc gán ghép danh Chúa Kitô với ngày lễ nghi của dân La Mã không phải chỉ có từ nhiều thế kỷ nay đâu. Alexander Hislop đã viết trong sách của ông The Two Babylons: “Những nhà văn nổi tiếng và uyên bác thuộc nhiều học phái khác nhau cũng công nhận rằng ‘Ngày Chúa sinh ra vẫn không thể xác định được’, và trong Giáo Hội Kitô giáo, ngày lễ gì là Lễ Giáng Sinh cũng chưa bao giờ nghe nói đến cho tới thế kỷ thứ 3, và cũng không phải tới thế kỷ thứ 4 người ta mới gán ngày lễ này đâu.” (1959, pp.92-93).

Còn vào ngày 25 tháng 12 trở thành ngày Lịch Giáng Sinh thì thực ra các sách viết về lịch sử các ngày lịch nghi cho biết đó là ngày đấng quách La Mã mừng Sinh nhật thần mặt trời. Lý do chọn ngày 25/12 là ngày sinh nhật chúa Giêsu thì sách 4000 Years of Christmas ghi: “Vì ngày đó là ngày thánh, không phải chọn đấng vị dân ngoại La Mã mà chọn mặt tôn giáo Ấn Độ Ba Tư / Persia tức Iran bấy giờ, mà hội đó là mặt trong những tôn giáo đấng thần mặt trời của Kitô giáo. Đấng này thì thần Mithra gọi là Mithraism[1], tức thần mặt trời, ăn mừng ngày mặt trời mọc trở lại, thêm sức mạnh cho hội (Earl and Alice Count, 1997, p.37).

Không phải chỉ có ngày 25/12 là ngày vinh danh sinh nhật mặt trời, mà còn là ngày lịch hội mà các quách gia dân ngoại vị thần giới trời lâu đấng mừng những ngày sáng sủa đấng kéo dài ra sau thì kỳ Đông Chí là những ngày ngắn nhất trong năm. Trước Lịch Giáng Sinh lúc đó còn có ngày lịch hội thần giới vào giữa mùa đông có đấng đấng là ăn uống bữa phở và mặt sức trẻ y lịch, đánh dấu thì kỳ Tin Kitô Giáo thì nghi thức kỳ trở đấng.

Mặt Kỳ Hội Những Tập Thể Tin Kitô Giáo

Lịch hội xưa của này vị thì gian đã có nghi thức danh hiệu khác nhau qua nghi thức văn hóa khác nhau. Thì Roma, nghi thức ta gọi là lịch Saturnalia đấng vinh danh thần Saturn, mặt thần nông nghiệp của nghi thức La Mã. Lịch này đã xâm nhập vào giáo hội Roma sau khai và đấng đấng tên là Christ (“Christ mass” hay là Christmas) đấng thân nhận những nghi thức tân tòng mà hội không muốn bị tập thể này của hội đi, đấng thì đấng nâng cao con số giáo dân của Kitô giáo.

Những vị lãnh đạo Công Giáo thì kỳ 3 hội có khuynh hướng mong muốn tập thể vị dân ngoại, những đấng Tertullian, mặt nhà thần học công giáo lúc bấy giờ phê phán mặt cách khá chua chát. Năm 230 khi nói về sự bắt đầu của nghi thức Kitô giáo, ông đã nói lên cái tập thể nghi thức nghi công giáo và dân ngoại trong việc hành đấng; nghi thức công giáo dùng chính sách co dãn mở rộng trong khi dân ngoại hội vị thần trí đấng trung thành vị niềm tin của hội. Ông viết:

- “Đấng vị chúng ta là những nghi thức xa lịch vị ngày hội lịch Sabbaths, và của những ngày trăng rằm lịch ngày lịch hội mà có lúc đã đấng chọn dành cho Chúa (coi Cựu Ước Sách Levi 23: Nghi thức các lịch hội trong năm, hiện giờ không còn giữa) như lịch Saturnalia, những ngày lịch tháng Giêng, lịch Brumalia và lịch Matronalia thì bấy giờ lịch đem ra thực hành; quà tặng đấng trao qua lại cho nhau, những tập thể ngày đấng năm đấng thực hiện rớt những nhíp, những cuộc vui chơi thể thao và tiệc tùng đấng tập thể những buổi. Những trái lịch, những nghi thức theo tà giáo lịch trung

thành nên vì họ tin rằng ông đã sinh ra mà chúng thêm để ý đến những lời nói của ông về Kitô giáo” (Hislop, p.93).

Thật ra trong việc của giáo dân ngoại, những vị lãnh đạo Giáo Hội La Mã bắt đầu đi xuống để đưa những hình ảnh như tượng tạc tà đạo lên và phớt lờ Kitô giáo. Những thay đổi vì bị những niềm tin của họ về việc giáo hội, giáo hội là bị biến đổi, họ tiếp vào những tượng không phải là Kitô giáo ngay chính trong việc hành đạo của mình.

Mặc dù lúc đầu Giáo Hội Công Giáo sơ khai đã kiên quyết, nhưng cuối cùng vì lý do này, những “nó đã xâm nhập quá sâu rộng trong dân chúng khó lòng xóa bỏ đi được. Cuối cùng Giáo Hội đành phải chấp nhận, vì nghĩ rằng nếu không thay đổi thì phải biến nó thành “Giáng Sinh” tôn vinh Chúa Kitô. Một khi được gán cho cái nhãn hiệu này thì ngày lễ hội trở thành chính thức ở Âu Châu và rồi thì những đức tin của dân ngoại mà chúng ta còn thấy mãi nay”. (Man, Myth & Magic: The Illustrated Encyclopedia of Mythology, Religion, and the Unknown, Richard Cavendish, editor 1983, Vol.2, p.480, “Christmas”)

Đã Quyết Định Thì Cũng Là

Một số người đã từng thấy những việc làm như vậy vì cho rằng có hai vị thánh liên. “Những vị đó đã cố gắng ngăn chặn sóng thần và triêu, nhưng dù có biết bao cố gắng để ngăn chặn, việc làm đó vẫn cần tiếp tục, cho đến khi Giáo Hội hoàn toàn bị tràn ngập bởi những tượng tạc đóa của dân ngoại. Đó là Lễ Giáng Sinh nguyên thủy, ngày lễ của dân ngoại, nó đã trở thành hiện tượng không chỉ cái đức. Ngày tháng trong năm và những nghi lễ mà hiện vẫn còn có hành đã nói lên nguồn gốc của nó” (Hislop p.93).

Nhà thần học Tertulian nói trên đã tách ra khỏi giáo hội Roma vì bắt đầu chính kiến. Ông không phải là người duy nhất bắt đầu với ý tưởng đó. “Vào cuối năm 245, Origen, trong bài giảng thứ 8 về sách Levi, đã khẳng định ý tưởng rằng ngày sinh nhật của Chúa Kitô như là một ông vua Pharaoh”. (The Encyclopaedia Britannica, 11th edition, Vol 6, p.293, “Christmas”).

Lễ Giáng Sinh chính thức công nhận là ngày lễ nghĩ của La Mã vào năm 534 (ibid). Nhưng về lý do thì 300 năm cái tên mới cùng với những biểu tượng của Lễ Giáng Sinh mới thay thế những tên cũ và ý nghĩa của ngày lễ hội giữa mùa đông, một ngày lễ hội của dân ngoại có thể hiểu là một kỷ niệm.

Nguồn gốc Ông Già Noel/Santa Claus

Làm sao ông già Noel/Santa Claus lại xuất hiện với đôi u tóc bạc phơ và bộ râu dài lê thê thế nhỉ nhỉ? Tại sao hình ảnh thần thoại này lại được gắn liền với Lò Giáng Sinh?

“Santa Claus” nghĩa là sự suy diễn của Mĩ Châu, từ tiếng Đức mà ra là Sinterklaas, chỉ viết ngược lại của Sint Nikolaas, một hình ảnh do một người di dân Đức hải ngoại khai mang qua Mĩ Châu. Danh xưng này, sau được đổi lại thành St.Nicholas, tên một vị giám mục quê trấn Myra ở Nam Tiểu Á, một vị thánh công giáo từ vì đạo mà người Hy Lạp và Latin tôn kính vào ngày 6 tháng 12.

Thánh Nicholas là giám mục thành Myra sống vào thế kỷ hoàng đế La Mã Diocletian trị vì. Ông bị hành quyết vì niềm tin công giáo, bị tra tấn, hành hạ và bị ngược đãi, cấm tù cho tới triều đại Constantine là thời kỳ tiếp nối của đế chế Đông La Mã. (The Encyclopaedia Britannica, 11th edition, Vol.19,p.649, “Nicholas, St.”). Còn nhiều chuyện nữa mà người ta cho rằng có liên quan tới Christmas và St.Nicholas, tất cả những việc này làm nên là tiếng quà cho nhau vào ngày trấn của vị thánh Nicholas, sau này được chuyển qua là Lò Giáng Sinh (ibid). Đó phải chăng là lý do của tập tục tặng quà nhau trong dịp Giáng Sinh?

Đến đây, chúng ta có thể đặt nghi vấn, làm sao một giám mục từ miền bắc biển Đông Trung Hải ngược về phía Bắc Mỹ lại có thể liên quan tới một ông già sống ở miền bắc Bắc Mỹ trên chiếc xe trượt tuyết kéo bởi những con nai bay lơ lửng trên trời?

Đành rằng chúng ta đã biết là Lò Giáng Sinh nguồn gốc từ truyền thống Kitô Giáo, chúng ta cũng không ngạc nhiên thấy rằng Santa Claus chính là gì còn ngoài những hình ảnh thần thoại sao chép lại từ niềm tin tôn giáo của dân người thời cổ xưa.

Những hình ảnh thần thoại cổ xưa có tính phổ biến liên quan tới ông già Santa Claus với bộ quần áo màu đỏ, mũ đỏ, có viền lông trắng, xe trượt tuyết và nai bay trên trời cũng cho thấy nguồn gốc từ miền bắc Bắc Mỹ. Cũng có những nguồn tin cho rằng Santa Claus có liên hệ với thần Odin (hay Woden) và Thor ở Bắc Âu / Na Uy cổ xưa (Count, pp.56-64). Thần Odin được hình dung với bộ râu dài trắng ngót, mà tục truyền rằng đã bay trên

tr i b ng con ng a 8 chân Sleipnir.

M t v t tích khác, m c dù r t xa x a, là Santa Claus có liên h t i th n M t Tr i Saturn c a La Mã và th n Silenus c a Hy L p, b n đ ng hành và là giám h c a th n r u Dionysus (William Wash, The Story of Santa Claus, pp.70-71).

Có Ph i Chúa Giêsu Sinh Ra Vào Tháng 12 Không?

Nh ng h c gi kinh thánh uy tín nghiên c u v ngày sinh c a Chúa Giêsu đã đi đ n k t lu n là ch ng có m t d ki n căn b n nào cho th y chúa sinh ra vào kho ng ngày 25 tháng 12.

Alexander Hislop nêu rõ là:

- “Không có m t ch nào trong Kinh Thánh nói rõ ràng ngày gi sinh tháng đ c a Chúa c . Nh ng đ u đã ghi chép l i cũng ch ng ám ch là Chúa sinh ra vào ngày 25/12.

- “Lúc mà các thiên th n báo tin Chúa sinh ra cho các tr ch chiên Bethlehem là lúc chúng đang cho chiên bò ăn gi a cánh đ ng tr ng lúc đêm t i. Khí h u Palestine t tháng 12 đ n tháng 2 là th i gian l nh bu t ghê g m, và theo t c l thì th i gian đó không ph i là th i gian các m c đ ng x Judea canh ch ng súc vật c a chúng ngoài đ ng tr ng, mà th c s ch m l m là ch t i cu i tháng 10 thôi” (p.91, emphasis in original).

Ông ti p t c c t nghĩa là m a thu b t đ u r i vào tháng 9 ho c tháng 10 Judea có nghĩa là nh ng bi n c x y ra chung quanh ngày Chúa ra đ i đ c ghi trong Kinh Thánh không th x y ra sau trung tu n tháng 10. V y ngày Chúa sinh ra có th là vào kho ng đ u thu (p.92).

M t s ki n n a y m tr cho ý ki n Chúa Giêsu sinh vào mùa Thu là ng i La Mã r t khôn ngoan và thông minh, h s không đ nh th i gian ki m tra dân s vào chính gi a mùa đông, lúc khí h u r t kh c nghi t, mà ph i vào th i gian v i nh ng đ u ki n th i ti t đ ch u h n nhi u.

Ông Giuse là dân Bethlehem nên ph i di chuy n gia đình t Nazareth , x Galilee v Bethlehem cùng v i v là Mary đang có thai s p đ n ngày sanh. Do đó không có lý do gì mà ông cùng v i Mary l i làm m t cu c hành trình dài vào mùa đông giá l nh nh v y. Theo Tin M ng Phúc Âm thánh Luca thì Mary h sanh chúa Giêsu vào đúng th i gian hoàng đ La Mã là Augustine cho

kiểm tra dân số trên công nhân, mà theo số khôn ngoan chúng ai lên chúng trình này vào tháng 12 giá như cũ.

Kết Cờ: Có Gì Khác Biệt Không?

Kinh Thánh thì chúng đưa ra lý do gì -và chắc chắn cũng không có một chữ nào- để yểm trợ cho câu chuyện Lò Giáng Sinh và Ông già Noel/Santa Claus. Nhưng Lò Giáng Sinh với ông già Noel / Santa Claus thì vẫn là một sự thực, một tập tục, một thói quen đã được chấp nhận và trở thành hiển nhiên chúng ai thực hành. Christmas / Lò Giáng Sinh là một kỷ niệm ngày chúa Giêsu sinh ra để cứu chuộc nhân loại. Ông già Santa Claus thì là một nhân vật thần thoại giúp chúng làm chuyện vui cho trẻ nít, câu chuyện luân lý để dạy trẻ nít biết vâng lời bố mẹ, ngoan ngoãn. Người lớn thì có dịp nghỉ ngơi, tặng quà, kết nối cho nhau, gia đình sum họp trong công thành bình an cúng tế yêu. Ngoài những sinh hoạt êm ấm trong gia đình còn có những sinh hoạt ồn ào bên ngoài như hội hè, tiệc ăn uống, nhậu nhót, nhẩy nhảy vui chơi...

Lò Giáng Sinh đã trở thành phổ quát trong dân gian trên khắp các nước để chúng ta, không riêng gì cho người Công Giáo / Kitô Giáo mà cho công nhân những thuộc các tôn giáo khác hoặc vô thần... Nhưng người không phải công nhân thì coi Lò Giáng Sinh là dịp lễ hội, nghỉ ngơi, vui chơi, ăn nhậu thoải mái. Ở Sài Gòn trước 1975 (tôi không biết bây giờ được gọi là gì thì thế nào), đêm Giáng Sinh, trong khi ở trong các thánh đường, giáo dân tập thể, chăm chú dâng lễ, đọc kinh, hát những bài thánh ca mừng Chúa ra đời, thì ngoài đường phố thì nam tín nữ áo quần bảnh bao chen chúc nhau dạo phố, xe cộ và người qua lại như trời hạ. Tôi không hiểu họ đi đâu?, để làm gì?. Có đi, có đi...theo giòng người đi như nước chảy. Xem đèn ông sao? Xem phố phường? Xem người? Xem xe cộ? Ai mà biết? Hội người Hoa Kỳ, sau những ngày mua sắm đi tiêu tiền, mua quà tặng, sắm đồ giáng sinh, trang hoàng trong nhà ngoài ngõ, đêm Giáng Sinh người ta vui hưởng công thành bình an cúng tế gia đình trong nhà nhậu nhót. Dĩ nhiên cũng có những hội họp chèn chèn nhậu nhót ngoài quán rượu, tiệc ăn.

Giáng Sinh đã phổ quát đến nỗi nó không còn gì liên quan trong phạm vi tôn giáo nữa. Họ chúc nhau một mùa nghỉ vui tươi ấm áp và hạnh phúc. Ngày nay có những phong trào / tập thể không gọi là ngày Lễ Giáng Sinh mà gọi là Mùa Lễ Nghỉ. Holidays Season. Người ta ăn chơi hưởng thụ, làm bất cứ cái gì họ muốn trong khi trong các thánh đường đèn nến sáng trưng, vang vọng tiếng hát mừng Chúa ra đời:

Vinh danh Thiên Chúa trên trời
Bình an đời đời cho người thiện tâm

Lễ Giáng Sinh hiện nhiên vẫn là biểu hiện của Bình An và Hòa Bình của Chúa Cứu Thế. Đâu có gì phải chê trách, có chăng là tâm con người vẫn không có hòa bình và tình yêu thương.

Fleming Island , Florida

9-12-2011

NTC